

Torstai 26. marraskuuta 2009

Elintarviketurvaa koskeva FAO:n huippukokous

P7_TA(2009)0102

Euroopan parlamentin päätöslauselma 26. marraskuuta 2009 FAO:n huippukokouksesta ja elintarviketurvallisuudesta

(2010/C 285 E/11)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 33 artiklan,
 - ottaa huomioon 25. lokakuuta 2007 antamansa päätöslauselman rehujen ja elintarvikkeiden hintojen noususta ⁽¹⁾, sekä 22. toukokuuta 2008 antamansa päätöslauselman elintarvikkeiden hintojen noususta Euroopan unionissa ja kehitysmaissa ⁽²⁾,
 - ottaa huomioon 29. marraskuuta 2007 antamansa päätöslauselman Afrikan maatalouden edistämisestä – Ehdotus maatalouden kehittämistä ja elintarviketurvasta Afrikassa ⁽³⁾,
 - ottaa huomioon rahoitusvälineen perustamisesta elintarvikkeiden jyrkkään hinnannousuun liittyvää nopeaa toimintaa varten kehitysmaissa 16. joulukuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (EY) N:o 1337/2008 ⁽⁴⁾,
 - ottaa huomioon yhteisestä maatalouspolitiikasta ja maailman elintarviketurvasta 13. tammikuuta 2009 antamansa päätöslauselman ⁽⁵⁾,
 - ottaa huomioon YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön (FAO) ja Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) julkaiseman Maatalouden näkymät 2008–2017,
 - ottaa huomioon kansainvälisen maataloustutkimusfoorumin IAASTD:n (The International Assessment of Agricultural Knowledge, Science and Technology for Development) suositukset,
 - ottaa huomioon yhteisen maatalouspolitiikan terveystarkastuksen tulokset,
 - ottaa huomioon Pariisin julkilausuman avun tehokkuudesta,
 - ottaa huomioon Roomassa 16.–18. marraskuuta 2009 pidetyn maailman elintarvikehuippukokouksen päätelmät ja julistuksen,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 4 kohdan,
- A. toteaa, että Euroopan unioni on maailman johtava kehitys- ja humanitaarisen avun antaja, mutta kansainvälisellä tasolla julkisen kehitysavun maatalouteen osoitettu osa ja erityisesti Euroopan unionin myöntämä tuki on koko ajan vähentynyt 80-luvun jälkeen niin, että kun se oli 17 prosenttia vuonna 1980, se oli vuonna 2006 pudonnut 3,8 prosenttiin; palauttaa mieliin, että luonnonvarojen rajallisuuden vuoksi maailmanlaajuisen elintarvikekysynnän arvioidaan kaksinkertaistuvan vuoteen 2050 mennessä ja että maailmanlaajuisia elintarviketuotantoa on lisättävä,

⁽¹⁾ EUVL C 263 E, 16.10.2008, s. 621.

⁽²⁾ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2008)0229.

⁽³⁾ EUVL C 297 E, 20.11.2008, s. 201.

⁽⁴⁾ EUVL L 354, 31.12.2008, s. 62.

⁽⁵⁾ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2009)0006.

Torstai 26. marraskuuta 2009

- B. katsoo, että vuoden 2009 maailman elintarvikehuippukokouksen loppujulistuksessa ei analysoida riittävästi nälänhädän poistamisen epäonnistumisen syitä eikä tehdä konkreettisia ehdotuksia nälän torjunnan tehostamiseksi; ottaa huomioon, että FAO:n mukaan 30 miljardin euron vuosittaiset investoinnit riittäisivät varmistamaan elintarviketurvan maapallon väestölle, jonka määrä kasvaa vuoteen 2050 mennessä 9 miljardiin,
- C. toteaa, että Euroopan unioni on edelleenkin huomattava elintarvikkeiden tuottaja, mutta se on myös suuri maataloustuotteiden tuoja, ja sen omavaraisuusaste on monien perusmaataloustuotteiden osalta huomattavan riittämätön; ottaa huomioon, että eläinrehujen hinnannousu lisää tuotantokustannuksia ja saattaa vähentää kotieläintuotteiden tuotantoa,
- D. ottaa huomioon, että hyödykkeiden hintojen voimakkaat vaihtelut voivat jatkossa olla maailmanmarkkinoiden entistä tunnistettavampi ja pysyvämpi piirre; toteaa, etteivät elintarvikkeiden korkeammat hinnat automaattisesti merkitse korkeampia maataloustuloja, mikä johtuu pääasiassa maatalan tuotantopanoskustannusten nopeasta kohoamisesta mutta myös entistä suuremmista eroista tuotantokustannusten ja kuluttajahintojen välillä,
- E. katsoo, että maailman elintarvikevarastot ovat laskeneet kriittisen matalalle tasolle, sillä toisen maailmansodan jälkeen elintarvikevarastot riittivät vuodeksi, vuonna 2007 enää 57 päiväksi ja vuonna 2008 vain 40 päiväksi,
- F. katsoo, että pienentyneillä varastoilla myös EU:ssa on kielteinen vaikutus elintarvikehäätäpuohjelmaan, jolla on tällä hetkellä vähemmän elintarvikkeita jaettavaksi; katsoo, että tällä ongelmalla ja maailmanlaajuisella elintarvikkeiden hintakriisillä on ollut välittömänä ja vakavana seurauksena maailman nälkäisten määrän kasvu FAO:n mukaan miljardiin vuonna 2009, joten joka kuudes ihminen on tällä hetkellä aliravittu ja kärsii kroonisesta nälästä,
- G. ottaa huomioon, että nälkään ja köyhyyteen kuolee vuosittain yli 40 miljoonaa ihmistä ja yksi lapsi kuuden sekunnin välein; palauttaa mieliin, että tämä kehitys on aiheuttanut mellakoita ja levottomuutta ympäri maailmaa ja siten lisännyt epävakautta eri maissa ja alueilla maailmanlaajuisesti; ottaa huomioon, että 185 maan edustajat sitoutuivat vuoden 1996 maailman elintarvikehuippukokouksessa puolittamaan nälästä kärsivien ihmisten määrän vuoteen 2015 mennessä; ottaa huomioon, että perheviljelijät, paimenet ja maaseudun työntekijät edustavat yli puolta maailman väestöstä ja että he ovat nälänhädän ensimmäisiä uhreja,
- H. ottaa huomioon, että ilmastonmuutos vaikuttaa vakavasti maanviljelyyn, kun esimerkiksi köyhimpien maiden paikallisten maanviljelijöiden sadot pienenevät vesipulan takia,
- I. ottaa huomioon, että maatalous tarjoaa työtä ja elannon yli 70 prosentille kehitysmaiden työvoimasta ja yli 80 prosentille monien Afrikan maiden työvoimasta ja että tämän johdosta maaseudun kehittämissä politiikat ovat välttämättömiä, jotta köyhyyteen ja nälkään voitaisiin puuttua tehokkaasti; toteaa Maailmanpankin arvioivan, että maatalouden alalla tapahtuva kasvu on kaksi kertaa tehokkaampi köyhyyden vähentäjä kuin muiden alojen kasvu,
- J. toteaa, että Euroopan unioni antaa yli 50 prosenttia koko maailman kehitysavusta jäsenvaltioiden tuki mukaan lukien; toteaa, että tämän vahvistaa nykyinen yhteisön välineillä annettu apu (noin 1,8 miljardia euroa ja 1 miljardi uuden rahoitusvälineen avulla elintarvikkeiden jyrkkään hinnannousuun liittyvää nopeaa toimintaa varten kehitysmaissa ja loput olemassa olevien kehitys- ja humanitaarisen avun välineiden kautta),
- K. ottaa huomioon, että rehujen, lihan ja biopolttoaineiden tuotantoon käytettyjen paljaaksi hakattujen metsien ja maatalousvarojen osuus on lisääntynyt, mikä on lisännyt huomattavasti maailmanlaajuisista keinottelua maataloushyödykkeillä,

Torstai 26. marraskuuta 2009

1. korostaa, että nälästä ja köyhyydestä kärsivien lukumäärä on jo ylittänyt 1 miljardin rajan ja että tämä elämää tuhoava ilmiö, jota ei voi hyväksyä, koskettaa kuudesosaa maailman väestöstä; panee merkille, että pitkäaikaisen elintarviketurvaan, maatalouteen ja maaseudun kehittämiseen ohjatun liian vähäisen panostamisen vaikutusta ovat pahentaneet muun muassa ruokakriisi, rahoituskriisi ja talouskriisi; toteaa, että toimet kokonaisuudessaan eivät ole toistaiseksi olleet riittäviä vuosituhannen kehitystavoitteiden saavuttamiseksi; panee merkille, että on toteutettava yhteisiä toimia tämän suuntauksen kääntämiseksi ja jotta voitaisiin vähitellen toteuttaa ihmisen oikeus riittävään ravintoon kansallisen elintarviketurvan puitteissa;
2. korostaa jokaisen oikeutta saada riittävästi turvallista ja ravitsevaa ruokaa; vaatii nälästä vapaata maailmaa ja toteaa, että todellinen nälän vastainen taistelu edellyttää sellaisten kattavien menettelyjen käyttöönottoa, joiden avulla lisätään kestävää viljelyä ja elintarvikkeiden tuotantojärjestelmiä, jotta voidaan tehostaa kehitysmaiden kykyä ruokkia oma väestönsä; kehottaa valtioita panemaan täytäntöön FAO:n vapaaehtoiset suuntaviivat, joiden avulla pyritään toteuttamaan vähitellen ihmisten oikeus riittävään ravintoon kansallisen elintarviketurvan yhteydessä, ja tukee osallistumiseen, läpinäkyvyyteen ja vastuullisuuteen perustuvien suuntaviivojen toteuttamista käytännössä; pitää tervetulleina Rooman huippukokouksessa tehtyjä periaatteellisia sitoumuksia, mutta on pettynyt nimenomaisten taloudellisten lupauksen puutteeseen ja G8-maiden korkean tason edustuksen vähäisyyteen; kehottaa tässä yhteydessä kaikkia jäsenvaltioita vahvistamaan sitoutumistaan ensimmäiseen vuosituhattavoitteeseen (nälän puolittaminen vuoteen 2015 mennessä) ja asettamaan maailmanlaajuisiksi tavoitteeksi nälän ja aliravitsemuksen poistamisen vuoteen 2025 mennessä tai mahdollisimman pian, ellei tämä onnistu;
3. korostaa yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) tärkeyttä elintarviketuotannon varmistamisessa Euroopan unionissa; katsoo, että YMP on tarjonnut EU:n kansalaisille turvatun elintarvikkeiden saannin sen voimaantulosta vuonna 1962 lähtien, ja lisäksi se on turvannut ja parantanut maaseutuympäristöä ja EU:n elintarviketuotannon normeja, jotka ovat maailman korkeimmat; korostaa, että yhteisön maatalouden on toteutettava tätä tehtävää myös tulevaisuudessa;
4. korostaa, että vuodesta 2007 lähtien maataloushyödykkeiden hinnat ovat vaihdelleet suuresti ja että vuoden 2007 puolivälistä vuoden 2008 puoliväliin hinnat nousivat jyrkästi, mikä johti kuluttajahintojen jyrkkään nousuun; panee merkille, että tämän maatalouden perushyödykkeiden jyrkän hinnannousun jälkeen niiden hinnat putosivat jyrkästi päätyen kestävämmälle tasolle; on edelleen huolissaan siitä, että elintarvikkeiden hinnat saattavat jälleen nousta maailman talouden elpessä, koska monet rakenteelliset ongelmat ovat ennallaan, kuten investointien puute ja joillakin alueilla vallitseva voimakas kysyntä;
5. panee huolestuneena merkille maatilojen tuotantopanokslujen kasvun (esimerkiksi lannoitteiden ja kylvösiementen hinnannousut), jotka ovat johtaneet kasvaviin kustannuksiin, joita ei ole korvattu samalla tavoin kaikille maanviljelijöille (erityisesti karjankasvattajille) ja jotka ovat merkittävästi vähentäneet korkeampien hyödyke- ja elintarvikehintojen aiheuttamaa potentiaalista maatilatulon kasvua täten vähentäen kannustinta kestäväen maataloustuotannon lisäämiseen; on huolissaan siitä, että tuotantopanokslujen jyrkkä kasvu voi johtaa alhaisempaan tuotantopanoksen käyttöön ja mahdollisesti alentuneeseen tuotantomäärään, mikä pahentaisi Euroopan ja maailman elintarvikekriisiä entisestään;
6. muistuttaa, että viime vuosien aikana hintojen voimakas vaihtelu – sekä hintojen nousu että niiden lasku – on muuttanut elintarviketurvallisuuden erityisen vaikeasti saavutettavaksi tavoitteeksi; korostaa, että jos viljelijät eivät saa tuotteistaan kohtuullista hintaa, he lopettavat tuotannon; toteaa jälleen, että EU:n tilat tuottavat 17–30 % maailman vehnästä, maidosta ja naudanlihasta; korostaa, että EU:n maatilojen elinkelpoisuuden ylläpitäminen on äärimmäisen tärkeää myös tulevaisuudessa EU:n ja koko maailman elintarviketuotannon tason ylläpitämiseksi;
7. kiinnittää huomiota maataloustuotteiden viimeaikaiseen hinnannousuun vaikuttaviin pitkäaikaisiin rakenteellisiin syihin, joita ovat esimerkiksi tasaisesti kasvava maailmanlaajuinen kysyntä ja jatkuva maataloustuotannon investointien väheneminen; toteaa, että näiden seikkojen joukosta energian hinnannousulla ja etenkin öljyn hinnannousulla on ollut olennainen vaikutus maailmanlaajuisen maataloustuotantoon (tuotannon ja elintarvikkeiden jakelun kulujen kasvun vuoksi) sekä elintarvikekriisien puhkeamiseen köyhissä maissa (maiden sisäisten elintarviketiljetusten kustannusten nousun vuoksi);

Torstai 26. marraskuuta 2009

8. ottaa huomioon, että koska maailman väestömäärän arvioidaan nousevan 9 miljardiin vuoteen 2050 mennessä, nykyiseen verrattuna maataloustuotantoa on lisättävä 70 prosentilla vuoteen 2050 mennessä; korostaa, että 860 miljoonaa ihmistä maailmassa kärsii jatkuvasta nälästä; panee merkille Maailmanpankin arvion, jonka mukaan elintarvikkeiden hintojen nousu ja meneillään oleva polttoaine- ja energiakriisi saattavat vielä 130–155 miljoonaa ihmistä entistä pahempaan köyhyyteen vuoteen 2008 verrattuna;
9. katsoo, että YMP:n olisi pysyttävä EU:n elintarviketurvan kulmakivenä ja että sitä olisi mukautettava edelleen niin, että sillä vastataan elintarviketurvaa koskeviin ongelmiin Euroopassa ja koko maailmassa; varoittaa markkinatukitoimien purkamisesta ja viljelijöiden tukimaksujen leikkaamisesta, kun otetaan huomioon hyödykkeiden hintojen ja samalla viljelijöiden tulojen hyvin voimakkaat vaihtelut;
10. korostaa kansainvälisen yhteistyön ja yhteisvastuun merkitystä sekä tarvetta pidäytyä yksipuolisista toimista, jotka ovat ristiriidassa kansainvälisen oikeuden ja Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan kanssa ja jotka vaarantavat elintarviketurvallisuuden; vaatii tasapainoisia kauppasopimuksia, koska ne ovat olennainen osa elintarviketurvan maailmanlaajuisia varmistamista;
11. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita sisällyttämään Kööpenhaminan tuleviin neuvotteluihin tasapuoliset rahoitusmekanismit ja ilmastonmuutoksesta aiheutuvan taakan jakamisen käsitteet siten, että johdonmukaisena nälän torjunnan välineenä kiinnitetään erityistä huomiota tuen antamiseen ilmastoystävällisille maatalouskäytännöille; katsoo, että on ryhdyttävä koordinoituihin toimiin, joilla estetään maaperän hedelmällisyyden ja biologisen monimuotoisuuden häviämisen jatkuminen, sillä molemmat ovat keskeisiä elintarviketuotannon järjestelmille; kehottaa lisäämään kokonaistehokkuutta ja vähentämään jätteitä globaaleissa elintarviketuotannossa sekä helpottamaan paikallisille markkinoille pääsyä;
12. pitää oikeana FAO:n näkemystä, jonka mukaan elintarvikkeiden nousevat hinnat vaikuttavat eniten elintarvikkeiden nettotuojamaihien ja että useat näistä maista ovat maailman vähiten kehittyneitä; toteaa, että köyhyys ja riippuvuus elintarvikkeiden tuonnista ovat pääasiallisia syitä elintarviketurvan vaarantumiseen; on tietoinen siitä, että ainoastaan pieni prosenttiosuus maailman elintarviketuotannosta myydään kansainvälisillä markkinoilla ja että se on yhä enenevässä määrin peräisin harvoista vientimaista;
13. on huolestunut nykyisestä maailmanlaajuisesta rahoituskriisistä, joka voi johtaa maataloudelle tarjolla olevan rahoituksen määrän vähenemiseen; kehottaa komissiota analysoimaan finanssikriisin vaikutukset maatalouteen ja harkitsemaan ehdotuksia alan vakauttamisen takaamiseksi myös lainansaannin ja luottotakausten osalta; toteaa, että tämä elintarviketriisi on tiiviisti sidoksissa rahoituskriisiin, jonka yhteydessä keskuspankkien likviditeettituet konkurssien estämiseksi ovat voineet lisätä keinottelutarkoituksessa tehtyjä investointeja hyödykkeisiin; kehottaa Kansainvälistä valuuttarahastoa ja rahoitusjärjestelmien vakautta käsittelevää foorumia arvioimaan tätä sivuvaikutusta ja ottamaan sen huomioon kansainvälisiä korjaavia toimia ehdottaessaan;
14. katsoo, että yhteinen maatalouspolitiikka on tärkeä osa elintarviketurvaan liittyvää EU:n politiikkaa nyt ja vuoden 2013 jälkeen ja että sillä tulisi olla merkittävä osa kehitysyhteistyöpolitiikassa ja erityisesti ulkoisessa elintarviketurvaan liittyvässä politiikassa; katsoo, että toimivat ekosysteemit, hedelmällinen maaperä, vakaat vesivarannot ja monimuotoinen maaseututalous ovat keskeisiä tekijöitä pitkän aikavälin elintarviketurvan kannalta; katsoo, että Euroopan unionin elintarviketuotannon varmistamisen lisäksi YMP voi osaltaan auttaa vastaamaan lisääntyneeseen elintarvikkeiden kysyntään maailmanlaajuisesti markkinoita väärin käyttäen; kehottaa toteuttamaan toimia sellaisten paikallisten ja alueellisten viljelyjärjestelmien vakauttamiseksi, jotka perustuvat kestäviin viljelykäytäntöihin ja antavat strategisia elintarviketarjoja;
15. katsoo, että kehitysmaiden elintarvikkeiden jyrkkään hinnannousuun liittyvää nopeaa toimintaa koskeva rahoitusväline on välttämätön ensimmäinen askel välittömien tarpeiden tyydyttämisen turvaamiseksi niille, joihin elintarviketriisi eniten vaikuttaa; katsoo, että komission olisi valvottava varojen käyttöä ja varmistettava, että ne käytetään kestävästi aloilla, joilla tarpeet ovat suurimmat, ja että parlamentille olisi raportoitava säännöllisesti näiden varojen käytöstä;

Torstai 26. marraskuuta 2009

16. kehottaa komissiota vahvistamaan nykyisiä ohjelmiaan elintarviketurvan takaamiseksi Euroopassa ja ympäri maailmaa; kehottaa vahvistamaan elintarviketurvan temaattista ohjelmaa (2007–2010), johon on tällä hetkellä myönnetty 925 miljoonaa euroa koko ohjelmakaudeksi; kehottaa komissiota laatimaan maataloutta, kehitysyhteistyötä ja kauppaa koskevien EU:n menettelyjen ja ohjelmien täyden vaikutustenarvioinnin, jotta voidaan taata johdonmukainen ja kestävä politiikka suhteessa maailman elintarviketurvaan;

17. vahvistaa, että elintarviketurva kuuluu kansallisen vastuun piiriin, että kaikki elintarviketurvan haasteisiin liittyvät mahdolliset suunnitelmat on laadittava, koordinoitava, omaksuttava ja johdettava kansallisella tasolla ja että niiden on perustuttava kaikkien tärkeimpien sidosryhmien kuulemiseen; korostaa elintarviketurvallisuuden ensisijaisuutta ja sen tärkeys tulisi ottaa huomioon kansallisissa ohjelmissa ja talousarvioissa; korostaa, että hyvän hallinnon tulisi olla keskeisellä sijalla ja että lahjontaan kansallisella tasolla olisi puututtava; katsoo, että nälän vastustamisen on perustuttava siihen, että tunnustetaan oikeus elintarvikeomavaraisuuteen, joka määritellään maan tai alueen kykyä toteuttaa demokraattisesti omaa maatalous- ja ruokapolitiikkaansa sekä omia ensisijaisia tavoitteitaan ja strategioitaan;

18. katsoo, että maatalouden kestävien tuotantojärjestelmien jatkuva tutkimus on keskeisellä sijalla, ja korostaa julkisesti rahoitettujen tutkimusohjelmien merkitystä; korostaa ekologista maataloustutkimusta käsittelevän Euroopan unionin teknologiayhteisön merkitystä sekä tutkimuksen ja teknisen kehittämisen 7. puiteohjelmaa; kehottaa tarvittaessa toteuttamaan kehitysmaiden kanssa tekniikan siirto-ohjelmia; kehottaa FAO:n jäsenhallituksia noudattamaan IAASTD:ssa annettuja suosituksia, joiden mukaan olisi kumottava tieteen ylhäältä alaspäin suuntautuvat teknologian siirtokäsitteet ja korvattava ne alhaalta ylöspäin suuntautuvilla, osallistuvilla ja viljelijäsuuntautuneilla innovaatiokäsitteillä;

19. katsoo, että vakava este lisääntyneelle maataloustuotannolle kehitysmaissa on se, että pienviljelijöille ei ole saatavilla lainoja ja mikroluottoja kylvösiemeniin, lannoitteisiin ja kastelujärjestelmiin tehtäviä investointeja varten; painottaa lisäksi, että lainatakuita ei ole useimmissa tapauksissa saatavilla; kehottaa Euroopan investointipankkia tarkastelemaan toimenpiteitä, joilla voitaisiin järjestää paikallisille elintarvikkeiden tuottajille kehitysmaissa ohjelmia, joihin sisältyvät luottojen ja mikroluottojen saantia tukevat lainatakuut;

20. päättää perustaa korkean tason pysyvän työryhmän käsittelemään EU:n panosta maailmanlaajuisen elintarviketurvallisuuden saavuttamiseksi, jotta sen avulla voitaisiin määrittää yhteisiä toimia liittyen tärkeimpiin haasteisiin, jotka komissio on määritellyt kestäväan maatalouteen, kalastukseen ja maaseudun kehitykseen liittyen;

21. kiinnittää huomiota siihen, että maailmanlaajuinen elintarvikekriisi on yksi suurimmista uhista rauhalle ja turvallisuudelle maailmassa; pitää sen vuoksi myönteisinä komission viimeaikaisia ponnisteluja keinojen löytämiseksi maailmanlaajuisen elintarviketurvaa koskevan ongelman ratkaisemiseksi; kehottaa jäsenvaltioita tukemaan tämänkaltaisia aloitteita kansallisella ja paikallisella tasolla;

22. korostaa, että kun ulkomaiset sijoittajat ostavat viljelymaata erityisesti Afrikassa, on vältettävä paikalliseen elintarviketurvallisuuteen kohdistuvat kielteiset vaikutukset ja maan käyttäminen kestävämmällä tavalla; toteaa, että voidaan saada myös myönteisiä vaikutuksia, kuten maan ottaminen tuotantokäyttöön; kehottaa FAO:ta ja jäsenvaltioita pyrkimään kohti yhteisiä sääntöjä ja lainsäädäntöaloitteita, joilla tunnustetaan kaikkien maiden paikallisen väestön oikeus viljelymaan ja muiden paikallisen elintarviketurvan kannalta keskeisten luonnonvarojen hallintaan;

23. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.
